

CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria B.

„SFĂTUȘI PENTRU GOSPODARI”

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D. LUI PROF. UNIVERSITAR

L. SIMIONESCU

B E Ţ I A

DE

Dr. EMIL GHEORGHIU

CĂTRE CITITORI

Singura publicație de popularizare a științei este biblioteca „Cunoștințe Folositoare“, ce apare săptămânal câte un număr sub conducerea *D-lui I. Simionescu*, profesor universitar și membru al Academiei Române.

„Cartea Românească“, dând la lumină această bibliotecă scrisă pe înțelesul tuturor, a umplut un mare gol în publicistica noastră atât de lipsită, până la apariția bibliotecii „Cunoștințe Folositoare“ de orice lucrări de popularizare a științei.

Fiecare din cele patru serii, în care apar „Cunoștințe Folositoare“ cuprinde lucrări cu o anumită natură de cunoștințe, după cum se poate vedea din lista numerelor apărute:

Seria A. „Știința pentru toți“.

- No. 1. **Cum era omul primitiv** de *I. Simionescu*, adică ce înfățișare avea omul în zorii vieții lui.
- „ 2. **Viața omului primitiv** de *I. Simionescu*, adică obiceiurile de hrană, locuință, vânătoare ale aceluiaș strămoș al tuturor.
- „ 3. **Gazurile** de *I. Simionescu*, adică descrierea bogățiilor de acest fel cu care ne-a dăruit natura.
- „ 4. **Albuele** de *T. A. Bădărău*, sau minunata viață a harnicelor făpturi care strâng pentru noi ceară și miere din potirul fiecărei flori.
- „ 5. **Diabetu, îngrășarea, gă binarea** de *Dr. Căhănescu*: trei din tre bolile cele mai dese, dar cele mai nebăgate în seamă.
- „ 6. **Raze vizibile și invizibile** de *C. V. Gheorghiu*, sau puterea ce ne-o trimete soarele.
- „ 7. **Viața microbilor** de *Dr. I. Gheorghiu*, ființele mici care nu lasă în pace viața omului, din care pricină trebuie să-le cunoaștem, ca să ne putem apăra de ele.
- „ 8. **Furmicile** de *T. A. Bădărău*, sau despre tovarășele albinelor în harnicie, chibzuința și gospodărie.
- „ 9. **Viața plantelor** de *I. Simionescu*, din care se vede cât de trebuitor este să cunoaștem nevoile acestor ființe pe seama cărora trăim.
- „ 10 11. **Pasteur** de *C. Moțaș*, o privire generală asupra întregii activități a marelui om de știință.
- „ 12. **Soarele și luna** de *I. Simionescu*, o descriere a celor ce sunt și se petrece în soare și în lună.
- „ 13. **Telefonia fără fir** de *Tr. Lalescu*.
- „ 14. **Porumbel Mesageri** de *V. Sadoveanu*.
- „ 15. **Planeta Marte** de *Ion Pașă*
- „ 16. **Dela Omer la Einstein** de *General S. Panaitescu*

Seria B.

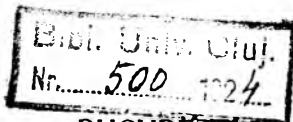
No. 29.

**CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
SFATURI PENTRU GOSPODARI**

B E Ţ I A

DE

Dr. EMIL GHEORGHIU

BUCUREȘTI

Editura „CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.

222161

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INTRODUCERE

Omul a avut de luptat întotdeauna cu boli de tot soiul. Unele sunt molipsitoare și contra lor ne păzim deși cu greu (epidemii); altele provin din proasta funcționare a organelor din trup (boli funcționale) și în fine o a treia grupă vin din otrăvurile pe care omul le introduce cu voie în trupul său (intoxicațiuni) precum *alcolul*, (morfina și cocaina). Alcolul dă o adevărată boală distrugătoare contra căreia trebuiesc luate măsurile cele mai puternice dacă nu voim să vedem cum se nimicește neamul, trupește și sufletește. Alcolismul sau boala alcolului se află acum în creștere după marele războiu, care din cauza suferințelor atât de mari a făcut să sporească acest viciu.

Alcolismul împreună cu sifilisul și tuberculoza sunt cele trei mari *boli sociale*, atât de periculoase pentru populațiile diferitelor state.

Cu această broșură am încheiat seria celor trei boli sociale*); ea va contribui la propaganda contra acestui mare rău și binefacerile răspân-

*) A se vedea No. 8 și 13 din Biblioteca Cunoștinți folositoare. Cartea Românească.

direi ei nu vor putea decât să fie ușor constatate. Căci dacă puterile publice au o mare datorie ca să lupte contra acestor dușmani destrugători, ele nu pot îndeplini această *operă de profilaxie* sau *de apărare* fără a li se întinde o mână de ajutor.

Cel mai bun sprijin este tocmai luminarea spiritelor asupra relelor ce amenință să ne cuprindă, scopul propagandei pe care o încercăm.

Pe lângă aceste broșuri, în opera de propagandă pentru a ne apăra de bolile sociale, mai e nevoie de rolul omului de știință, de rolul medicului.

Medicii nu trebuie numai să dea sfaturi bolnavilor, ei mai sunt datori să le spună ce să mănânce, ce se bea și mai des să se abțină de la băuturi periculoase, cum ar fi băuturile alcoolice. Căci omul prin firea lui, a spus-o un mare savant francez *Duclaux*, este tot timpul sub ispita băuturilor spirtoase, de aceea trebuie să veghem și să luăm toate măsurile contra acestor apucături naturale.

În propaganda pe care o face medicul, se lovește de lipsa de încredere pe care i-o arată băutorul, care nu vede de ce s'ar lăsa de cea mai mare plăcere pe care o are.

La acțiunea medicilor, se adaugă acțiunea ligelor contra alcoolului, precum avem una la Cluj, compusă din un președinte (Prefectul) un vice președinte ales, un secretar general ales și din doi secretari, doi grefieri, doi raportori.

Această ligă lucrează după următoarele secțiuni:
1) de combatere 2) de propagandă anti-alcolică
3) de control 4) de propagandă culturală 5) de daune. Tipul acestei lige anti-alcolice ar trebui repetat și în alte comune, pentru a combate cât mai bine alcoolismul.

Combaterea alcoolismului se impune mai cu seamă în aceste momente când țara are nevoi de cât mai mulți fii, de oarece această boală duce la *sterilitate*, astfel că alcoolismul face să scadă numărul nașterilor.

Din toate aceste considerațiuni mi se pare că lupta contra alcoolului ar putea să ia un caracter curat național. Și nu ar fi exagerat să cităm, ceea ce *un mare* medic și fost Decan al facultății de medicină din Paris a spus-o acum 9 ani: „*Când într'o țară există alcoolism, putem spune fără încunjur că viitorul acelu neam se găsește amenințat (Debove).*”

I.

Turburările produse de alcool în trupul omenesc

Alcoolul înghițit în fie ce zi; otrăvește pe unde trece și dă naștere la o adevărată boală. Omul bea nu numai spirt distilat din prune, secară, grâu, porumb (rachiuri și țuică), dar mai bea și spirt la care se adaogă unele plante, în special absintul (*Absinthium officinale*, pe lin). Acesta conține o substanță care absorbită de animale de experiență produce o boală ca epilepsia. Băuturile, cu absint sau cu alte extracte de plante sunt vătămătoare sănătății.

Vinul cu toate că este o băutură admisă de toată lumea, totuși este periculoasă când se absoarbe în cantități mari.

Un vin bun conține 10 la 100 alcool curat, deci 100 grame de spirt la un litru. Acel ce a băut la o petrecere 5 litri de vin, a băut 500 grame de spirt curat sau un litru de rachiu (rachiul are 50 la 100 spirt și restul apă). Prin urmare acei ce beau vin curat mai mult de cât ar trebui *absorb spirt mult și devin alcoolici.*

Căci spirtul este o *otravă*. Dacă se trece de 6 grame de spirt pentru un kilogram de animal, se produce imediat moartea. Se citează oameni cari au murit după ce au băut o jumătate de litru de rachiu (45 la 100); un copil ar putea să moară după ce a băut 90—125 grame de spirt.

Alcolul în primul rând produce *beția* ce se traduce printr'o stare anormală de mulțumire sufletească și prin o senzație de căldură ce pleacă de la stomac și cu temperatura corpului urcată. Din cauza acestor ultime fenomene, a încălzirii corpului, băutura este foarte mult gustată mai ales iarna.

Imaginația unui bețiv este foarte crescută, el nu mai vede realitatea și totul îl încântă și cu timpul facultățile mintale scad din ce în ce mai mult.

Această perioadă la început se manifestă prin dispariția voinții: individul se înfurie ușor și în faza aceasta de iritație ar putea comite chiar crime. În timpul acestei perioade bețivul are figura galbenă, leșină ușor, are grețuri și chiar varsă în răstimpuri. Această perioadă se termină printr'un somn adânc cu sudori reci și cu greață continuă.

Vine în fine a 3-a perioadă care transformă pe individ complet; mișcărilor, voința și simțurile sunt reduse mult. Respirația se face greu de tot, bolnavul face pe el, de oarece a pierdut orice conștiință de funcțiunile sale, pupila, lu-

mina ochiului, e dilatată, ochiul cată în văzduh și în această fază un alcolic poate să-și dea sufletul. Toate aceste stări provin din faptul că alcolul introdus în organism în doze mari produce inflamații, cu tendință la distrugere. Organul ce vine cel mai mult în contact cu spirtul ar fi stomacul, de aceea el se poate distruge pe o porțiune și să se producă în el o gaură (ulcer de stomac), o boală foarte gravă. Intestinul (mațul) otrăvit de spirt produce diaree sau constipație.

Ficatul este foarte atins de spirt sau de vin și dă naștere la o boală de care nu mai scapă alcolicul. *Laucereaux* a arătat că diferitele săruri chimice ce se toarnă în vin, pentru a-l falsifica, produce o boală rea de ficat, splina se îmbolnăvește și ea; inima, rinichiul se încarcă de grăsime și nu mai funcționează bine etc. Ceeace este grav pentru alcolic ar fi pătrunderea spirtului în tot sistemul nervos, de unde toate acele *boli nervoase* ce duc la nebunie. Alcolici ce au băut mult ajung la o fază ce poartă numele de *delirium tremens* sau *nebunia alcolică*, ce durează 3, 8 (sau 15 zile, iar când alcolicul nu rezistă, el moare de pneumonie. (fig. 1).

În rezumat turburările se raportă la funcțiunea alimentară (tubul digestiv) sau la creier și măduva spinării (sistemul nervos). După câțva timp de băutură alcolicul nu mai poate lucra și mulți părăsesc profesia lor ajungând cerșetori.

Funcția de reproducție este și ea suprimată,

astfel că alcolicii par gârbovi, îmbătrâniți înainte de vreme, ei nu mai pot lucra nici face copii.

(Fig. 1). Tip de alcolic (delirium tremens).

ii.

Urmările alcoolismului

Starea de inferioritate trupească pe care o produce alcoolismul face ca omul să nu poată lupta contra bolilor în special contra tubercu-

lozei sau ofiteei. Este absolut sigură dezvoltarea tuberculozei la alcoolici, din cauza acțiunii rele asupra aparatului digestiv și în special asupra ficatului.

Copii de alcoolici iau, foarte ușor această boală, ceea ce face ca în centrele industriale unde sunt fabrici multe, dar și crâșme multe, numărul tuberculoșilor de tot soiul să fie atât de mare. Dacă ne uităm la o statistică din Anglia vom vedea în ce proporție oamenii mor de oftică, în diferite meserii (între anii 1870-1892).

1. Preoți morți de tuberculoză (oftică)	67
2. Cultivatori	” ” ”	. . . 79
3. Medici	” ” ”	. . . 105
4. Profesori	” ” ”	. . . 111
5. Pescari	” ” ”	. . . 114
6. Cârciuari (din regiuni cu fabrici au murit de tuberculoză)	314
7. Lăutari	312
8. Lucrători de port	325
9. Băeți de cârciumă (provincie industrială) au murit ofticoși	357
10. Hamali	384
11. Negustori ambulanti	443
12. Cârciuari (Londra)	448
13. Băeți de cârciumă (Londra)	607

Dacă ținem seamă de mortalitatea mare a alcoolizilor (45%) și marea mortalitate a ofiteei, ne dăm seamă de ce mare pericol e vorba, când avem alcoolism în creștere, după cum se poate constata lesne că s'ar afla la noi în țară.

Dar nu numai tuberculoza se prinde de trupurile slăbite de băuturile spirtoase, ci și alte

boli: boli de ficat, splină, stomac, de nervi (paralizie) etc.

Cu toate aceste tuberculoza este boala pe care o iau alcoolicii (80 la 100 din alcoolici) în proporția cea mai mare, ceea ce reeșă din statistica următoare:

Din 569 alcoolici	
125	aveau boli de stomac
21	„ „ „ ficat
171	„ „ „ nervi
252	„ <i>tuberculoză</i> și cu drept cuvânt

au zis unii că:

Ofica se ia pe taraba crâșmii.

III.

Nebunia, crima și alcoolismul

Slăbirea funcțiunelor crierului și degenerarea pe care o prezintă acel ce bea de multă vreme, fără a se opri, duc la azil sau la pușcărie. Căci cum am spus mai sus, alcoolismul este un mare pericol pentru individ dar și pentru copiii de alcoolici, căci se crează aceea rasă de degenerați (fig. 2), de paralitici, de copii din care nu poți trage mare lucru și cari isprăvesc în case de corecție ori în închisori pentru minori. Mulți epileptici, (ducă-se pe pustii) acei copii ce se zvârcolesc pe jos, cu spume la gură, sunt fii de alcoolici, de sifilitici și când zic și sifilitic putem spune că *mulți alcoolici capătă sifilisul*, ceea ce contribuie la aceea mare degenerare pe care o manifestă acești indivizi.

Căci nebunia și altă boală asemănătoare, paralizia generală sunt datorite alcoolismului și sifilisului. În Franța în 1865 s'a consumat 873.007 hectolitri de spirt și în azile au fost

(Fig. 2). Copil de alcoolic.

primiți 14.983 nebuni. În 1892 s'a consumat 1.735.367 hectolitri de spirt și numărul nebunilor a crescut la 58.753.

Mai bine de 40 la sută din nebuni sunt alcoolici; nebunia se transmite, astfel că din 57 copii luați la întâmplare, copiii de alcoolici, numai 10 erau normali, ceilalți erau idioti, epileptici și nebuni.

Exemplu. Un copil din părinți alcoolici avu toată copilăria întreruptă de diferite boli. La 12 ani vedea în timpul nopții capete tăiate care-l priveau și-l înfricoșeau. Aceste vedenii se explicau din faptul că tatăl său care făcuse războiul, istorisese fel de fel de istorii, vorbind de capete tăiate.

Acest copil a fost arestat pentru furături și încercare de crimă.....

Astfel de exemplu arată că dacă crierii la părinți sunt atacați de spirt, când boala se ivește înainte de nașterea copilului, ea trece și la urmași.

De acea Profesorul *Pinard*, unul dintre cei mai mari mamoși din Franța și care în momentul de față a dat un mare avânt chestiunelor de puericultură (crescătoarea de copii), atrage atenția că *abținerea dela băuturile spirtoase din partea părinților se impune pentru a avea copii sănătoși.* Acest învățământ trebuie răspândit cât mai mult pentru a obține rase sănătoase de copii sdraveni.

Monștri care se văd de multe ori în bâlciuri panorame, sunt copiii de alcoolici. Un savant (Féré) a arătat că ouăle de găină cu pui în ele dacă au fost supuse la vapori de alcool, vor

scoate pui piperniciți sau monștrii. Se pomeneste într-o lucrare a lui *Roesch* de un bețiv care a avut 14 copii; din aceștia 8 au murit înainte de a împlini un an; din cei rămași în viață suferiau unii de epilepsie iar alții erau idioți!

Toți copiii de alcolici devin bețivi la rândul lor și acesta în scurt timp, astfel că numărul nevolnicilor crește.

Toți degenerații nu devin criminali, dar cei mai mulți dintre ei sfârșesc prin a săvârși omoruri și ajung în fața curților cu jurați.

Din 2500 alcolici, 1.664 (deci 66 %) au făptuit *crime*.

De aceea criminalitatea este atât de răspândită în districtele unde se bea multe spirtoase.

Tot alcolismului i se mai datorește și aceea stare de degradare a femeii, rușinea societății moderne care poartă numele de *prostituție* (*curve*). Alcolul duce de multe ori la prostituție, de oarece el face ca femeia să-și piardă simțul de rușine prin amețea în care o aduce rachiul pentru câteva ore la început; când beția a ajuns un obicei nu mai cunoaște rușinea, tot restul vieții.

Aceste femei pierdute de alcolism sunt desprețuite de toată lumea, fără ca acelaș dispreț să cadă și asupra acelor care le-au ademenit, pentru a le lăsa apoi în cea mai neagră mizerie. Ele nu mai pot fi mame și vor trece ca niște desfrânate trăgând spre peire și beție, pe toți cei slabi de fire cari le cad în mână.

Pe lângă relele arătate mai sus, vin la rând și *sinuciderile* atât de dese la bețivi.

In Franța în	1830	găsim	2084	sinuciși	pe an
" ; "	1860	"	4050	"	" "
" "	1866	"	8187	"	" "
" "	1890	"	8410	"	" "
" "	1909	"	9619	"	" "

(Fig. 3). Nebună din beție.

Sinuciderile au sporit cu creșterea alcoolismului.

Toate aceste mari urmări pentru omenire sunt sporite și prin lipsa de cultură, prin lipsa de pro-

pagandă bine făcută, pentru combaterea amestecului în care trăesc numeroase familii, fără ca să se găsească cineva să le deschidă ochii asupra perzaniei spre care alunecă.

Nu are destule pe cap țaranul nostru cu frigurile de baltă (malaria), pelagra, oftica, sifilisul ca să mai aibă pe deasupra și alcolismul care le aduce boala, ori îi mână spre casa de nebuni, pușcărie ori ocnă.

IV.

Lupta contra alcolismului

În statele care doresc să dovedească în viață și doresc să nu mai „fabrice” stârpituri pentru a-i adăposti în spitale, azile ori închisori, lupta contra alcolismului are, o putem spune, fără încunjur, un caracter național. Toată lumea știe că alcolul este o otravă, acei care un știu pot să o afle. Dar pentru convingerea adâncă nu are decât să privească pe acei oameni cari au băut o cantitate de vinarsuri. Ei nu se mai țin pe picioare, vorbesc într'aiurea, nu mai au nici un spirit moral. Nu mai sunt oameni, ci dobitoace; chiar la început. Dar dacă lesne se poate convinge lumea că alcolul este o otravă atât de dăunătoare, cum se face oare că unii nu ascultă și continuă să bea? Aceasta este marele pericol, de oarece ceea ce atrage mai mult spre beție, este tocmai faptul că acel care bea nu mai vede realitatea, așa cum ea se prezintă. E drept că

cei mai mulți bețivi ajung să bea și din mizerie; ne având puterea sau voința de a lupta împotriva ei, mintea lor schimbată prin beție vede fericire și veselie acolo unde e numai jale și lacrimi amare.

A lupta contra mizeriei este a lupta în mare parte contra alcoolismului. Alcolul este răspândit în mulțimea ce lucrează în fabrici, în țărănime. De ce? ei sunt stăpâniți iar de o credință greșită, anume aceia că băutura dă putere; alții mai cred că băutura ar servi și drept hrană. Dar dacă băutura ar da putere toți acei ce se ocupă cu jocuri atletice sau se arată în circuri, ar trebui să bea mult. Ori să știe că ei beau numai apă și vai de acei cari sunt bețivi, ei sunt siliți la urmă să se lase de meseria lor și mulți din ei mor de oftică.

Dacă vinul în cantitate mică ar fi întăritor, însoțit mai ales de o hrănire cum se cade și îndestulătoare, alcolul nu produce de cât o îmboldire trecătoare și nu repară nici o forță. Pentru ca mușchiul să capete forțe, trebuie să ne adresăm zahărului, care este adevăratul cărbune mușchiular. În campania de dus pentru reducerea alcoolismului, avem de luptat contra alcolicilor însăși care refuză vindecarea viciului lor, iar acei care fabrică rachiul ori îl vând, nu au nici un interes ca să se reducă consumația băuturilor. În plus amestecul alcolului cu diferite plante fac să se vândă pe piață diferite alte băuturi, cum sunt licheourile.

Câștigul mare pe care-l aduce alcolul este prima stavilă de care ne lovim în lupta anti-alcolică, astfel putem spune cu drept cuvânt, că: *dacă alcolul în sine, fără discuție este o bogăție națională aducând mare venit statului, alcolismul este un pericol național și foarte greu de combătut.*

Dar oamenii politici, din cari răsar legiuitorii nu se servesc de multe ori de această puternică armă, pentru a întuneca conștiința multora și a obține votul, pe care nu l'ar obține de la un om treaz?

N'avem de cât să ne referim la numărul mare de crâșme din țări ca Franța, unde se face politica sub ocrotirea și îngrijirea bunului crâșmar, ca și la noi de altfel unde cifra de 200.000 crâșme în toată țara vorbește de la sine!

Trebue de dus deci luptă grea contra acestui mare rău, alcolismul cu atât de adânci rădăcini. Cum a zis foarte bine *Stuart Mill*, „nu se pot vindeca relele de care suferă lumea de cât vorbind de ele pe față“.

V.

Principalele mijloace de luptă anti-alcolică

Pentru combaterea alcolismului avem trei mijloace: lupta de apărare contra progresului alcolismului prin luminarea mulțimii. 2) Măsuri de constrângere pentru a înfrâna alcolismul prin ajutorul unor pedepse aspre aplicate fără

nici o părtinire. 3) Statul trebuie să intervină printr'o lege urgentă care să țârmurească fabricarea spirtului.

1) Educația anti-alcolică trebuie începută din *clasele primare*, căci de multe ori aceste tinere vlăstare sunt martore la scenele cele mai grozave, ce se văd în familiile de alcolici.

În *armată*, pentru acei ce au întrerupt școala, să se facă propagandă, grație elementelor de care dispune armata și grație materialului de proiecțiuni (clișee fotografice în culori sau filme cinematografice). Azi la noi a început să se răspândească gustul pentru sporturi și jocuri. Exercițiile fizice fac să se uite obiceiurile de a sta prin crâșme; ele dezvoltă corpul și în *corpurile sănătoase* după cum au spus-o de multe veacuri străbunii noștri Romani—*se vor găsi și suflete sănătoase*. N'avem decât să ne raportăm la *Rusia* de azi, ca să constatăm cum comitetele revoluționare bolșevice se servesc de această armă ce nu dă greș—alcolul—pentru a otrăvi spiritele și a transforma pe om în neom.

Grație propagandei avem în *Englita* peste 5 000.000 abstenenți adică băutori de apă și toți acești abstenenți fac parte din 392 asociațiuni de propagandă contra alcolului. În *Norvegia* și *Suedia* unde alcolul era un pericol s'a ajuns la o scădere mare a alcolicilor.

În propaganda ce se va face contra alcolului, se va arăta că orice băutură cu spirt nu este necesară, iar copilul nu are nevoie să bea vin, bere sau cidru.

O bună educație constituie baza oricărei acțiuni cu folos pentru a duce lupta contra bolilor sociale. În Franța medicii au tipărit pe dosul rețetelor ceea ce trebuie știut de oricine pentru a se feri de alcool.

Reproducem aceste povești prețioase și am dori ca ele să fie răspândite cât mai mult, prin ajutorul publicității.

Alcolism. Pericolul alcolismului.

„Alcolismul este otrăvirea cronică ce rezultă din obișnuința de a bea zilnic alcool, chiar dacă nu se ajunge prin excese, la beție.

Este o greșală de a spune că alcoolul ar fi trebuincios lucrătorilor cari muncesc din răspuneri și că ar da putere la lucru sau că ar împlini puterile cheltuite.

După biciuirea artificială dela început, după câțeva vreme băutorul se simte istovit și puterile par că l'au părăsit.

În adevăr alcoolul nu-i folositor nimănui și este ruina sănătății pentru lumea întreagă. Obișnuința de a bea țuică la început de masă, duce repede la alcolism; chiar băuturile zise igienice sau nevătămătoare, duc în scurt timp la alcolism, căci otrava se varsă picătură cu picătură. Omul care bea în fiecare zi vin sau bere va ajunge cu siguranță alcolic ca și acel care bea spirtoase.

Aperitivele sau băuturile amare luate înainte de masă, sunt cele mai rele, de oarece conțin pe

lângă alcol, plante vătămătoare (melisa, mentă, absint sau pelin, plante amare etc.)

Patima beției duce la destrămarea familiei. Alcolicul uită datoriile sale sociale, ajunge să nu mai muncească, apucând drumul spre sărăcie, furt sau omoruri.

Alcolismul ne duce la spital, căci alcolul produce un număr mare de boli, cari de cari mai grele: paralizia (damblaua), nebunia, boli de stomac și de ficat, (mai) lapă în pânțece (hidropizia) (fig. 4). Alcolul este cauza cea mai sigură care aduce oftica.

Toate bolile sunt înrăutățite de alcol: un tifos, o pneumonie, un erizipel (orbalt) se isprăvește prin moarte, dacă avem a face cu un bețiv.

Urmările alcolismului se moștenesc; copiii de alcolici sunt idioți sau epileptici (au ducă-se pe pustiu) sau isprăvesc prin a muri după o boală ca meningita tuberculoasă ori oftica.

Alcolismul distruge sănătatea omului, existența familiei și viitorul țării. Nu este oare alcolismul răul cel mai mare ce tinde să distrugă omenirea!

Astfel medicii aduc mari servicii, sfătuind pe bolnavi sau înmânându-le foi de combatere a alcolului, iar *minișterul sănătății* prin serviciile sale de propagandă caută să răspândească broșuri, tablouri, calendare etc. în fine să contribue la cea mai eficace propagandă de profilaxie socială.

2) Statul trebuie să intervină prin legi de ocrotire a sănătății pedepsind pe acel ce bea și împiedicând consumarea de alcol în localuri publice.

În *Rusia*, înainte de bolșevism, când s'a constatat urmele lăsate de alcol, s'a oprit consumarea de băuturi spirtoase în crâșme, iar acel care are nevoie să cumpere alcolul îl cumpăra dela debitele de monopol ale statului, cum se cumpără un pachet de tabac sau o cutie de chibrituri. Nici odată mai mult ca în timpul războiului nu s'a aplicat cu mai mare strășnicie în *Rusia* legile contra consumării alcolului.

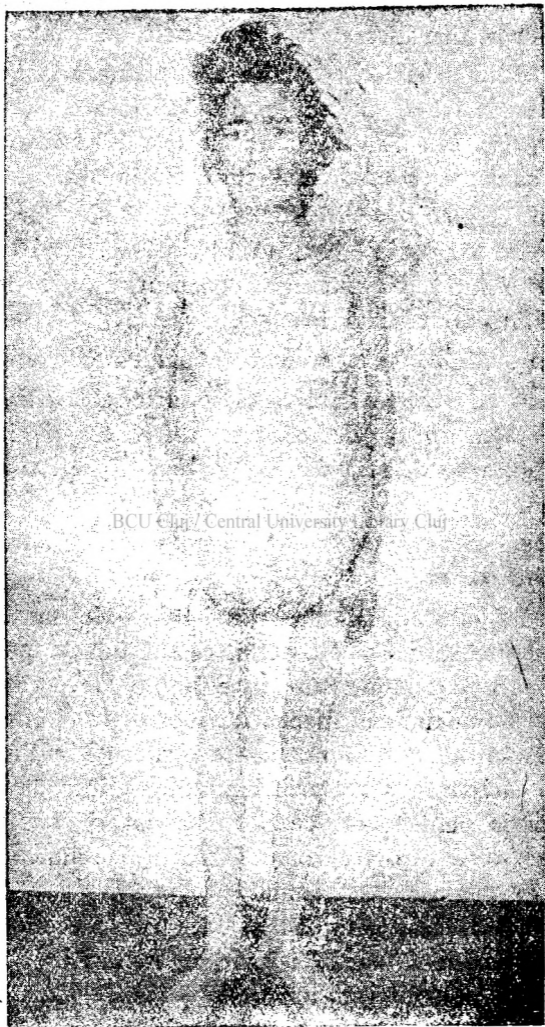
Dela 1914 s'a constatat o mare îmbunătățire a sănătății publice, industria a progresat, iar casele de economii au înscris dela 1.673 milioane de ruble la 1 Septembrie 1914, 2195 milioane de ruble la 1 Septembrie 1915 și apoi în mod regulat economia rusească creștea cu 100 de milioane pe fie-ce an.

Ce devenea prisosul de spirt pe care-l producea statul?

El trecea în fabrici unde înlocuia petrolul sau benzina, care la rândul lor erau întrebuințate pentru tracțiune (automobil, autocamion, auto-tractoare).

Nemții pentru a împiedica alcoolismul și a nu suprima producția lui, au creat o sumedenie de aparate care merg cu spirt denaturat.

Mulțumită acestor sisteme bazate pe o legislație bine aplicată se poate strânge bani, pe care lu-

(Fig. 4). Unde duce Beția (Hidropizie).

crătorul îi va putea pune în locuințe (locuințe eftine pentru lucrători) sau în case de economii.

Tot în această legislație să se interzică vânzarea de alcool în zilele de sărbătoare, ca în *Norvegia* sau *Canada* unde nu se vând spirtoase de sâmbătă seara până luni dimineața.

În *America* de Nord, mulțumită legilor în vigoare s'a oprit băutura de spirtoase din 1919; asupra modului cum s'a înfăptuit vom insista la sfârșitul acestei broșuri.

În *Bulgaria* s'a aplicat reducerea crâșmelor.

Tot pe baza legislativă să se eftinească pâinea, mai ales aceea de calitate inferioară pentru ca poporul să aibă din belsug acest prețios aliment.

Deci statul este acela care poate lua măsuri contra alcoolului.

Dacă statul încasează mai bine de un miliard din vânzarea alcoolului, el cheltuiește poate de zece ori atâta cu întretinerea de spitale, azile de nebuni, închisori, iar industria, și munca agricolă sufăr mult din cauza numeroșilor lucrători cari se istovesc prin băutură. Să introducem amenda pentru acei ce beau și visteria statului ar încasa sute de milioane și s'ar stîrpi din relele ce le produce alcoolismul.

Dacă fiecare cetățean ar face zilnic economie de 1 leu de la băutură, am putea plăti în 3 ani datoria noastră publică ce se urcă la circa 21 miliarde!!

În rezumat tot ce s'a făcut la noi până în prezent contra alcoolismului este cu totul neîndestulător; reformele radicale sunt acelea care dau cele mai bune roade și ele nu sunt mai greu primite ca legile slabe și reformele ce nu sunt puse în practică decât cu mari greutate.

3. Restrângerea producției alcoolului și mai ales împiedicarea ca ori și cine să poată fabrica țuică la casa lui, fie din prune fie din drojdie sau tescovină.

Ușurința cu care se prepară cantități mari, face ca și consumarea țuicei să fie cât se poate de mare și s'a ajuns la *otrăvirea alcoolică a populației rurale*. Dacă se limitează producția se va limita bine înțeles și consumația.

În *Anglia* s'a constatat în urma măririi de impozite asupra alcoolului, o scădere a consumației. Mărirea impozitului nu trebuie să producă scumpirea vieții, fapt ce se constată în fiecare zi, căci dacă nu se iau măsuri, scumpindu-se alcoolul, această scumpire va avea ca efect scumpirea traiului muncitoresc.

Statul trebuie să vegheze ca măsurile luate contra consumației alcoolului, aducând scumpirea vieții de către speculanți, să nu se ajungă la greve sau la sporirea salariilor muncitorești.

Problema monopolizării alcoolului de către stat ar fi o armă contra alcoolului, dispunându-se ca pentru un preț mic să se poată întrebuința al-

colul rămas neconsumat și denaturat, la diferite mașini industriale sau aparate de întrebuințare casnică.

America și problema alcoolismului.

America văzând nenorocirile pe care le pricinuia alcoolul sub toate formele de băuturi spirtoase, a luat hotărîrea de a suprima consumația spirtoaselor. În 16 Ianuarie 1920 apare o lege care interzice fabricația și vânzarea băuturilor capabile să îmbete pe cineva. America s'a gândit că nu este alt mijloc de a scăpa de această primejdie, *beția*.

Pentru bugetul Americii a fost o mare pierdere. Înaintea războiului populația Statelor-Unite cheltuia pe an pentru băuturile spirtoase, *12 miliarde 290 miliarde de franci aur*. Această sumă atât de mare făcea să trăiască o sumedenie de oameni și mulți lucrători de fabrici sau cultivatori.

America a sacrificat interesul indivizilor când a fost vorba de interesul superior al națiunii.

Cele 12 miliarde și mai bine pe care americanii le cheltuiau pentru băuturi spirtoase, le cheltuiesc azi pentru a îmbunătăți soarta lor.

Lucrătorii mănâncă mai mult, cumpără tot ce e mai bun pentru mâncare, se îmbracă bine și economiile depuse în băncile americane au sporit foarte mult. Orice lucrător înțelege mai bine de leafa lui, și unii din ei nu mai au nevoie să

trimeată pe soția lor să lucreze, astfel că ea rămâne acasă și se ocupă de gospodărie și de creșterea copiilor.

Lucrătorii ne mai ducându-se la crâșmă au făcut să sporească industria americană.

Efectele se văd și din statisticele oficiale. Astfel mortalitatea a scăzut de la 14.3 la 1000, la 12,3 la 1000.

Această lege a avut ca urmare scăderea mortalității infantile.

Am arătat ce urmare se resfringe asupra copilului, născut din părinți alcoolici; *ei mor mai bine de 30 la 100!*

În ceea ce privește nebunia, în 1919 avem 259 nebuni alcoolici la 100.000 de locuitori, în statele unde se consumă spirtoase, în America în acelaș an 173 din 100.000 de locuitori au fost primiți în azile.

Criminalitatea a scăzut și ea în mod simțitor.

Lupta anti-alcolică din America este cel mai frumos exemplu de voință și de adevărat eroism popular.

Astfel un popor conștient și care a dat dovadă de cea mai bine înțeleasă democrație, hotărăște să nu mai fie tîrît în cea mai sigură nimicire, de o otravă care distruge încetul cu încetul unele sate din vechea Europă.

America conștientă de aplicarea marelor reforme ce garantau o nație sănătoasă, a pregătit poporul pentru aplicarea legii de abștinență aproape jumătate de veac. Această lege, pentru

onoarea Americanilor, a fost votată cu 3976 voturi contra 822!

Intrebat asupra opririi alcoolului în America, un savant francez *Letulle* a scris: Aceasta ar fi leacul contra alcoolismului, aş spune-o Americanilor: *plantați vie...* faceți un vin slab, limpede, expus la soare, roș sau alb și beți vin! Inșă nu vă atingeți nici odată de spirtoasele ce se găsesc pe piață. Mai mult v'aș spune voă, că trebuie să instruiți poporul spunându-i tot adevărul:

Vinul nu este un aliment, el nu nutrește; vinul este un simplu excitant. Oricine ar putea trăi cât de mult fără a bea vin, bere etc...." In mîntea franceză se vede respectul lor pentru băutura națională, *vinul*.

Cu toate acestea bătrînul savant francez mai face o mărturisire, ce trebuie ținută în seamă că: nepoții săi, vinjoase vlastare, n'au apropiat nici odată de buzele lor vre-o băutură fermentată și că nu vor cunoaște gustul vinului — chiar amestecat cu apă — până ce nu au împlinit 12 ani.

Această moderațiune, eșită din creerul unor savanți, se află la mijloc, între oprirea totală a alcoolului ca în America și între desfrăul din unele țări, precum din nefericire îl putem constata și la noi.

Dacă nu dorim să imităm pe Americani, să fim cel puțin cumpărați. Nu se poate ajunge la o lege atît de riguroasă ca cea Americană, de a

fi pe mâine. Să luăm totuș în considerație sfortarea mare americană și să știm ce ne așteaptă dacă în consumarea alcolului nu ajungem cel puțin să fim cât se poate de cumpăniți.

* * *

Când termin aceste rânduri citesc în *Universul* din 3 Iunie 1920 că femeile din *Cairo* (Egipt) au adresat o petiție pentru a cere interzicerea băuturile spirtoase, de oarece bărbații își ruinează viața și familia.

În *America* femeile au contribuit mult la suprimarea alcolului.

Femeea română suferă atât de mult din bețiile bărbaților lor încât, cele conștiente ar putea și la noi ca să înceapă o mișcare împotriva alcolului și a beției, dărăpănarea multor vieți și căsnicii.

Iar noi medicii vom fi totdeauna în fruntea acestor campanii antialcolice, de oarece tot timpul trebuie să avem în vedere sănătatea individuală, existența familiei și prosperarea țării, amenințate prin răspândirea patimii uricioase de a bea rachiu.

Alte cărțicele din biblioteca

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

care cuprind povețe pentru paza sănătății sau cunoașterea boalelor, cât și vindecarea lor.

Dr. M. CĂHĂNESCU *Diabetul, îngrășarea, gălbinarea.* — Cele două dintăi sunt boli de care cu greu ne dăm sama, dar care scurtează viața. Cea din urmă e o boală mai des întâlnită, dar pe care o luăm în ușor măcar că are urmări grele.

Dr. I. GHEORGHIU. *Viața Microbilor.* — Ca să te poți feri de un dușman, trebuie înainte de toate să-l cunoști. Microbii sunt dușmanii noștri de toate zilele, iar viața lor știută ne apără viața noastră.

Dr. I. GHEORGHIU. *Despre scarlatină. Anghina difterică pojar-tifos dizenterie.*

Dr. E. GHEORGHIU. *Sifilisul.* — Boala accasta se mai numește și frențe, cel perit. E o boală molipsitoare, cu urmări rele pentru copii. Ea se poate lecuî. Trebuie înainte de toate să o cunoști.

Dr. E. GHEORGHIU. *Oftica*. Ca și sifilisul, este molipsitoare. Ucide pe picioare tânăr și bătrân, bogat și sărac. E spaima omenirii. Aflați-i semnele, ca să o ocoliți.

Dr. E. GHEORGHIU. *Lehuzia*. — Mor copii nu numai din pricina bolilor, dar și din pricina mării, care nu se caută, cât e îngreunată. Mor copiii și din necurățenia moașei. Toate prevederile pe care trebuie să le ia mama și moașa, la naștere sunt cuprinse în această cărțuție.

Dr. O. APOSTOL. *Doctorul în casă*. — De multe ori pentru nimica toată, o boală ușoară, poate să se înrăutățească. Luată din pripă scapi de ea lesne.

In această cărțuție se cuprind tocmai îngrijirea de dat bolilor ușoare, pentru a le alunga iute din casă.

* * *

Toate aceste cărțuții, scrise pe înțelesul tuturor, să nu lipsească de sub grinda gospodarului cărturar, care ține la viața lui și a copiilor lui.

Ele se pot lesne căpăta trimețând suma de 21 lei prin mandat poștal, pe adresa:

„Cartea Românească“

București

B-dul Academiei, 3

Trimețând banii, cărțuliile vin prin poștă acasă. Dacă vrei să ai siguranță ca să nu se rătăcească, mai adaugi 2 lei *pentru recoman-dare*, scriind acest lucru pe dosul mandatului.

Tot așa poți căpăta și toate celelalte cărțulii din lipsă de pe copertă. Fiecare din ele nu costă de cât 3 lei.

Răspândiți și citiți biblioteca

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

căci cuprinde cărțicelele cele mai eftine din câte se tipăresc astăzi. Ies în fiecare săptămână câte una, și sunt scrise pe înțelesul tuturor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Seria B. „Sfaturi pentru gospodari”.

- No. 1. **Ingrîjirea păsărilor de C. S. Moțaș.** Dacă s'ar socoti câtă pagubă se aduc gospodinilor prin moartea păsărilor de curte, această cărțuție n'ar lipsi din nici o casa de gospodar.
- ” 2. **Despre tovarășii de Preot C. Dron,** ca leac împotriva speculei și a scumpetei.
- ” 3. **Despre scarlatina de Dr. I. Gheorghiu,** și alte boli care omoară pe copii, se dau sfaturi folositoare în această cărțuție.
- ” 4. **Livada de sâmburi de C. Gheorghiu,** cum poate să-și o facă fiecare gospodar.
- ” 5. **În jurul casei de M. Lupescu,** sunt acareturi, cum să-ți le orânduiești te învață cărțuția aceasta.
- ” 6. **Casa de I. Simionescu,** omului e bucuria și mulțumirea lui. Cum s'o faci și cum s'o ții, te învață cărțuția.
- ” 7. **Morcovul și alte legume de P. Rozade,** sau cum să le cultivi ca să culegi mult pe pământ puțin.
- ” 8. **Sifilisul de Dr. E. Gheorghiu,** este o boală care roade sănătatea celor în vârstă ca și a copiilor. Cum să te ferești de ea și cum să te lecuiești îți spune cartea.
- ” 9. **Temelul îmbunătățirii vitelor de Th. Chițoi,** stă în cunoașterea și îngrijirea lor.
- ” 10. **Votul obșteșc de A. Gorovei,** e acum dreptul tuturor. Cum să-l îndeplinești te învață această cărțuție.
- ” 11. **Creșterea porcilor de A. Oescu,** e și ușoară, dar și grea. Boli sunt multe. Cărțuția îți arată leacurile și îngrijirile de dat.
- ” 12. **Viermil de mătasă de T. A. Bădărau,** sunt o bogăție de care nu ținem seamă. Cum să-i creștem și să-i îngrijim se spune în această cărțuție.
- ” 13. **Oftica sau tuberculoza de Dr. E. Gheorghiu,** este boala cea mai grozavă care ne amenință pe toți.
- ” 14. **Pelagra de Prof. V. Babeș,** de asemenea bântuie la țară. Trebuie să o cunoaștem.
- ” 15. **Alogerea semintelor de C. Lacrițianu,** este operația cea mai nelipsită pentru a căpăta rod bun.
- ” 16. **Creșterea păsărilor de Prof. C. Moțaș,** interesează pe orice gospodină.
- ” 17. **Rătăcirile bolșeviste de Maior I. Mihai,** trebuie stărpita din țara noastră.
- ” 18. **O stupină dintr'un roi de N. Nicolaescu,** cine n'ar dor-o? Cum se poate ajunge, stă scris în cărțuție.
- ” 19. **Cum se întemeiază o vie de D. M. Cădere,** nu mai merge cu obiceiul vechiu; cum trebuie să se facă trebuie de știut.
- ” 20. **Răsadnița și Plantele din răsad de V. Sadoveanu,** ne arată cum se reușește să se cultive legume primăvara și în baligar și sub giumuri.
- ” 21. **Lehuzla de dr. E. Gheorghiu** ne arată cum trebuie să fie îngrijită femeia înainte de naștere și la naștere.
- ” 22. **Măstegugul vopsitului cu burueni de Ari. Gorovei.**
- ” 23. **Cum orbim de I. Glovan**
- ” 24. **Păstrarea carnei de porc de G. Gheorghiu**
- ” 25. **Galul de Prof. E. Udrișchi.**
- ” 26. **Doctorul în casă de Dr. O. Apostol.**

- No. 27. Cum trebuie să ne hrănim de *E. Severin*
 „ 28. Lămurirea legii dărilor de *Iuliu Pascu*
 „ 29. Beția de *Dr. Emil Gheorghiu*.
 „ 30. Lămurirea Constituției de *Arthur Gorovei*.
 „ 31. Lucruri nefolosite în gospodărie de *I. Simionescu*.

Seria C. „Din lumea largă“.

- No. 1. Ucraina de *G. Năstase*, este țara din spre răsăritul nostru.
 „ 2. Cehoslovacia de *I. Simionescu*, este țara tot vecină nouă, care a dovedit încheierea ei prin muncă și hărnicie.
 „ 3. Muntele apusei de *M. David*, ne sunt scumpi. În ținutul lor traesc Motii vestiți.
 „ 4. Finlanda de *I. Simionescu*, este o țară minunată, căci oamenii au făcut minuni de muncă.
 „ 5. Bucovina de *I. Simionescu*, «veselă grădină», este descrisă cu tot ce are.
 „ 6. Basarabia de *G. Năstase*, care a stat atâta vreme sub Ruși, ne era puțin cunoscută deși dragă. E datoria fiecăruia să cetească această cărțuție.
 „ 7. Dobrogea de *C. Brătescu*, Bulgarii zic că e a lor; cât neadevăr ține această spusă, se poate vedea din cărțuția pomenită.
 „ 8. În spre polul sud de *I. Simionescu*, Muncă și jertfa omenească ce s'au cheltuit pentru a cunoaște această parte de pământ se vede aici.
 „ 9. Olanda de *Ap. D. Culea*, e țara muncii și a minunilor pe care, ea le aduce.
 „ 10. Viata în adâncul mărilor de *C. Motăș*, era până acum o taină; acum să știe că e tot așa de variată ca și pe pământ.
 „ 11-12. A. Saguna de *I. Lupășcu*.
 „ 13. Către Everest de *I. Simionescu*.
 „ 14. Românii de pe o Nistru de *V. Harea*.
 „ 15. Ardealul de *I. Simionescu*.

Seria D. „Știință aplicată“.

- No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorr*, este ușoară. Fiecare gospodărie poate să o săvârșească. Cum? Cărțuția îi arată.
 „ 2. Motorul Diesel de *Ing. Cassetti*, este astăzi întrebuințat pretutindeni.
 „ 3. Industria parfumului de *E. Severin*.
 „ 4-5. Aerul heliu de *Ilie Matei*.
 „ 6. Industria azotului de *L. Caton*.

Toate aceste cărțuții se pot strânge și în volumașe, fiind paginate în acest scop. Se pot face și abonamente

În fiecare săptămână va apare câte un număr ce cuprinde 32 pagini și se vinde cu 3 lei.

Se pot face abonamente pentru 20 numere, trimițând 50 lei prin mandat poștal la Societatea „CARTEA ROMĂNEASCĂ” — București, Bulevardul Acaemiei, 3.

De vânzare la toate librăriile și depozitari de gazete din țară.